

Η ολοένα και πιο δύσκολη θέση του σερβικού λαού και της Εκκλησίας στο Κοσσυφοπέδιο και τα Μετόχια

[Πατριαρχία](#) / [Πατριαρχείο Σερβίας](#)

Μετά από μια μακρά περίοδο με πολυάριθμες συνομιλίες με διεθνείς εκπροσώπους και προσπάθειες για την ειρηνική, άμεση και με πνεύμα καλής θελήσεως για την επίλυση των υφιστάμενων προβλημάτων, η Επισκοπή Ράσκας και Πριζρένης αισθανόμενη την ποιμαντική και ηθική υποχρέωση να επισημάνει δημόσια την ολοένα και πιο δύσκολη θέση της Σερβικής Ορθόδοξης Εκκλησίας και του σερβικού λαού στο Κοσσυφοπέδιο και τα Μετόχια, η οποία έχει επιδεινωθεί από τη στάση των θεσμών του Κοσσυφοπεδίου απέναντι στη σερβική κοινότητα, δημοσίευσε ένα εκτενές κείμενο αναφερόμενη στην τρέχουσα κατάσταση.

Στο κείμενο της Επισκοπής τονίζεται η παραβίαση των δικαιωμάτων του λαού και η κατάχρηση της εξουσίας από την Αστυνομία σε βάρος Σέρβων, ενώ επισημαίνεται το ιστορικό χαμηλό, για τη μεταπολεμική περίοδο, της εμπιστοσύνης προς τις αστυνομικές αρχές.

“Είμαστε βαθιά πεπεισμένοι ότι εάν αυτή η κατάσταση συνεχιστεί χωρίς διεθνή αντίδραση, μπορεί να συμβεί η πλήρης εξαφάνιση του σερβικού λαού από αυτήν την περιοχή. Διεθνείς εκθέσεις έχουν επίσης πρόσφατα επισημάνει την επιδείνωση των σχέσεων με τη σερβική κοινότητα, το χαμηλό επίπεδο εμπιστοσύνης στους θεσμούς, τις εξαιρετικά προκλητικές και επιθετικές αστυνομικές ενέργειες και τα μέτρα που δυσχεραίνουν την πρόσβαση σε βασικές δημόσιες υπηρεσίες και την εφαρμογή προστατευτικών μηχανισμών που προστατεύουν τα δικαιώματα της σερβικής κοινότητας και της Εκκλησίας”, τονίζεται στην ανακοίνωση.

Το κείμενο της Επισκοπής κλείνει τονίζοντας: *“Η Σερβική Ορθόδοξη Εκκλησία παραμένει ευαγγελικά προσηλωμένη στην ειρήνη, τον διάλογο, το κράτος δικαίου και την αξιοπρέπεια κάθε ατόμου ανεξαρτήτως εθνικής ή θρησκευτικής καταγωγής, αλλά τονίζει ότι η ειρήνη δεν μπορεί να στηρίζεται στον φόβο μιας κοινότητας, στην επιλεκτική εφαρμογή του νόμου και στις διακρίσεις, ούτε μπορεί να οικοδομηθεί σταθερότητα στην περιοχή αγνοώντας συστηματικά τα προβλήματα μιας κοινότητας που έχει εκτεθεί σε πράξεις βίας, διώξεων και πιέσεων εδώ και 27 χρόνια”.*

Αναλυτικά η τοποθέτηση:

Τονίζουμε ιδιαίτερα την παραβίαση των δικαιωμάτων της Εκκλησίας και των πιστών της από την Αστυνομία του Κοσσυφοπεδίου, η οποία στο πεδίο διεξάγει δραστηριότητες που στρέφονται κατά μελών του σερβικού λαού και της Σερβικής Ορθόδοξης Εκκλησίας και η οποία δεν γίνεται αντιληπτή από τον σερβικό λαό ως θεσμός του οποίου το καθήκον είναι να προστατεύει και να βοηθά όλους τους πολίτες ισότιμα, αλλά ολοένα και περισσότερο ως άμεσο όργανο πίεσης με στόχο να δυσκολέψει τη ζωή του λαού μας και της Εκκλησίας.

Με βαθιά λύπη πρέπει να δηλώσουμε ότι οι σχέσεις της σερβικής κοινότητας και της Εκκλησίας μας με τους θεσμούς του Κοσσυφοπεδίου, και ιδιαίτερα η εμπιστοσύνη στην Αστυνομία του Κοσσυφοπεδίου, δεν ήταν σε τόσο χαμηλό επίπεδο σε ολόκληρη την μεταπολεμική περίοδο. Αυτό δεν είναι ένα συμπέρασμα που βασίζεται σε ένα μεμονωμένο γεγονός, αλλά σε μια μακροχρόνια σειρά ενεργειών που δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να δικαιολογηθούν ως μεμονωμένες αποτυχίες και που λαμβάνουν καθημερινά τα χαρακτηριστικά

συστηματικών διακρίσεων.

Παρόλο που αποφεύγουμε τακτικά τις σκληρές αξιολογήσεις, είμαστε βαθιά πεπεισμένοι ότι εάν αυτή η κατάσταση συνεχιστεί χωρίς διεθνή αντίδραση, μπορεί να συμβεί η πλήρης εξαφάνιση του σερβικού λαού από αυτήν την περιοχή. Διεθνείς εκθέσεις έχουν επίσης πρόσφατα επισημάνει την επιδείνωση των σχέσεων με τη σερβική κοινότητα, το χαμηλό επίπεδο εμπιστοσύνης στους θεσμούς, τις εξαιρετικά προκλητικές και επιθετικές αστυνομικές ενέργειες και τα μέτρα που δυσχεραίνουν την πρόσβαση σε βασικές δημόσιες υπηρεσίες και την εφαρμογή προστατευτικών μηχανισμών που προστατεύουν τα δικαιώματα της σερβικής κοινότητας και της Εκκλησίας.

Η Αστυνομία του Κοσσυφοπεδίου, εκ φύσεως και του διακηρυγμένου πολυεθνικού της ρόλου, θα πρέπει να βρίσκεται στην υπηρεσία όλων των πολιτών, να προστατεύει τους πιο ευάλωτους και να συμβάλλει στην οικοδόμηση εμπιστοσύνης μεταξύ των κοινοτήτων. Δεν θέλουμε να κατηγορούμε άδικα άτομα που προσπαθούν να κάνουν σωστά τη δουλειά τους, αλλά το έργο ενός θεσμού δεν κρίνεται από τις εξαιρέσεις, αλλά από τον γενικό τρόπο δράσης του και από το αν οι πιο ευάλωτες κοινότητες τον βλέπουν ως προστασία ή ως πηγή απειλής. Για έναν αυξανόμενο αριθμό Σέρβων, η Αστυνομία του Κοσσυφοπεδίου δεν αποτελεί πλέον γέφυρα εμπιστοσύνης, αλλά θεωρείται ως μέσο πίεσης, επιλεκτικού ελέγχου και συστηματικού εκφοβισμού.

Ο πρόσφατος εορτασμός της Ημέρας του Αγίου Βίτου στο Γκαζιμεστάν στις 28 Ιουνίου έδειξε το πλήρες βάθος αυτής της δυσπιστίας. Συνολικά 37 Σέρβοι, συμπεριλαμβανομένου ενός ανηλίκου, συνελήφθησαν και 36 κρατήθηκαν μετά το ειρηνικό τέλος της επιμνημόσυνης δέησης, αν και η ίδια η αστυνομία ανακοίνωσε ότι δεν υπήρξαν επεισόδια που να απείλησαν την πορεία της συγκέντρωσης. Δεν έχουν παρουσιαστεί στο κοινό στοιχεία ότι οι συλληφθέντες χρησιμοποίησαν βία εναντίον αστυνομικών ή οποιουδήποτε πολίτη. Σύμφωνα με τις διαθέσιμες πληροφορίες, οι διαδικασίες κινήθηκαν κυρίως επειδή τραγούδησαν πατριωτικά τραγούδια και άλλες μορφές έκφρασης της σερβικής ταυτότητας, οι οποίες επιτρέπονται από το σύνταγμα και τους νόμους για όλες τις κοινότητες, συμπεριλαμβανομένης της σερβικής, αλλά στην πράξη η χρήση τους από Σέρβους διώκεται και τιμωρείται, και γίνεται ανεκτή από τους Αλβανούς του Κοσσυφοπεδίου.

Ταυτόχρονα, έχουν έρθει στο φως τεκμηριωμένες μαρτυρίες για ταπεινωτικούς ελέγχους, αλαζονική χρήση αστυνομικής βίας, παρεμπόδιση του έργου των δημοσιογράφων και, κάτι που είναι ιδιαίτερα ανησυχητικό, για τη σοβαρή και ταπεινωτική κακοποίηση ορισμένων κρατουμένων, γι' αυτό και ο Συνήγορος του

Πολίτη έχει κινήσει διαδικασίες.

Δυστυχώς, στο αλβανικό κοινό, όλες οι αστυνομικές καταχρήσεις έχουν αποσιωπηθεί και οι Σέρβοι έχουν συλλογικά παρουσιαστεί ως διαταράκτες της ειρήνης, παρόλο που δεν έχει καταγραφεί ούτε μία περίπτωση βίας ή υλικών ζημιών. Επίσης, σύμφωνα με αναλύσεις νομικών εμπειρογνομόνων, η δίκη εναντίον των κατηγορουμένων διεξήχθη με πολλές παρατυπίες, χωρίς σεβασμό στα δικαιώματα των κατηγορουμένων και με σαφή στόχο τη σύλληψη των κρατουμένων το συντομότερο δυνατό και με την αυστηρότερη δυνατή τιμωρία. Με αυτόν τον τρόπο, στάλθηκε το μήνυμα ότι δεν μπορεί να υπάρξει ειρηνικός εορτασμός του Βίντοβνταν για τους Σέρβους, όπως ακριβώς δεν υπάρχει ελευθερία επίδειξης εθνικών συμβόλων μόνο για τους Σέρβους. Διεθνείς εκθέσεις για αυτές τις καταχρήσεις από την αστυνομία του Κοσσυφοπεδίου έχουν, εξ όσων γνωρίζουμε, σταλεί τόσο στη Γενεύη όσο και στη Νέα Υόρκη.

Η Εκκλησία μας δεν επιδιώκει να θέσει κανέναν υπεράνω του νόμου και ποτέ δεν δικαιολογεί τις εκκλήσεις για μίσος, βία ή κίνδυνο άλλων ανθρώπων, αλλά για ειρηνική συνύπαρξη και ελευθερία για όλους, ανεξαρτήτως εθνοτικής καταγωγής. Αλλά οι νόμοι πρέπει να εφαρμόζονται δίκαια, χωρίς προκαταλήψεις και βάσει επαληθεύσιμου στοιχείου. Ένα τραγούδι, μια προσευχή, μια παραδοσιακή ενδυμασία, ένα εθνικό σύμβολο ή μια ειρηνική έκφραση ταυτότητας δεν μπορούν από μόνα τους να αντιμετωπίζονται ως απειλή για την ασφάλεια. Όταν εφαρμόζονται δραστικά μέτρα σε μέλη μιας κοινότητας που δεν εφαρμόζονται σε συγκρίσιμες συνθήκες με άλλες, τότε δεν πρόκειται πλέον απλώς για ζήτημα δημόσιας τάξης, αλλά για ζήτημα ισότητας ενώπιον του νόμου και προστασίας από διακρίσεις.

Συνεπώς, η ασφάλεια δεν μπορεί να μετρηθεί αποκλειστικά με βάση την απουσία σοβαρών εγκλημάτων, απαγωγών ή απροκάλυπτων μαζικών επιθέσεων. Μια κοινότητα δεν είναι πραγματικά ασφαλής εάν τα μέλη της ζουν με συνεχή φόβο σύλληψης, ερευνών, διοικητικών προστίμων, απαγορεύσεων εισόδου, διαφόρων μορφών παρενόχλησης και ταπείνωσης ή αδυναμίας χρήσης των σχολείων, των εγκαταστάσεων υγείας και των θρησκευτικών χώρων τους. Η σταδιακή επιδείνωση της καθημερινής ζωής μπορεί να είναι λιγότερο ορατή από την απροκάλυπτη βία, αλλά η τελική της συνέπεια είναι εξίσου σοβαρή και οδηγεί στον εκτοπισμό ανθρώπων και στην μη αναστρέψιμη εξαφάνιση ολόκληρων κοινοτήτων υπό συνεχή και συστηματική πίεση.

Ιδιαίτερη ανησυχία προκαλεί η αναποτελεσματική εφαρμογή του Νόμου για τις Ζώνες Ειδικής Προστασίας. Αυτός ο νόμος δεν αποτελεί πολιτική σύσταση, αλλά έναν δεσμευτικό νομικό μηχανισμό που θεσπίζεται για την ειρηνική ζωή και

δραστηριότητες της Σερβικής Ορθόδοξης Εκκλησίας και την προστασία των ιερών της τόπων, κυρίως από τους θεσμούς του Κοσσυφοπεδίου. Τον τελευταίο λίγο περισσότερο από ένα χρόνο, έχουν καταγραφεί σοβαρές παραβιάσεις των ζωνών προστασίας κοντά στο Σκήτη του Αγίου Πέτρου της Κορίσκα, στη Μονή της Παναγίας του Χβοστάν και στη ζώνη προστασίας γύρω από τη Μονή Γκρατσάνιτσα, χωρίς την εφαρμογή και τον σεβασμό των διαδικασιών που ορίζει ο νόμος. Η απουσία έγκαιρης και αποφασιστικής αντίδρασης από τους αρμόδιους θεσμούς αμφισβητεί την ίδια την έννοια του νόμου και ενθαρρύνει την πεποίθηση ότι τα δικαιώματα της Εκκλησίας μπορούν να αγνοηθούν χωρίς συνέπειες. Υπάρχει επίσης ένας περισσότερο από δικαιολογημένος φόβος ότι οι θεσμοί του Κοσσυφοπεδίου, ελλείψει λειτουργικών προστατευτικών μηχανισμών, μπορεί να καταλάβουν βίαια τις ζώνες ειδικής προστασίας και να συμπεριφερθούν με τον ίδιο τρόπο για τον οποίο δημιουργήθηκαν αυτές οι ζώνες, αγνοώντας ή εσκεμμένα παρερμηνεύοντας τους δικούς τους νόμους, παραβιάζουν τα δικαιώματα της Εκκλησίας και έτσι δυσκολεύουν την επιβίωσή της στο Κοσσυφοπέδιο και τα Μετόχια.

Ταυτόχρονα, πολυάριθμες επιθέσεις, διαρρήξεις, κλοπές και βεβηλώσεις σερβικών ορθόδοξων εκκλησιών σχεδόν κατά κανόνα δεν έχουν λάβει αποτελεσματικό δικαστικό και αστυνομικό επίλογο. Επισημαίνουμε την επικίνδυνη πρακτική της Αστυνομίας του Κοσσυφοπεδίου, η οποία έχει διαπιστωθεί και σε διεθνείς εκθέσεις, να αντιμετωπίζει τις επιθέσεις κατά της Εκκλησίας ως υλικές ζημιές ή βανδαλισμό, προκειμένου να κρύψει την κλίμακα της διαθρησκευτικής και διεθνικής βίας που εξακολουθεί να υπάρχει και να είναι ανεκτή στο Κοσσυφοπέδιο και τα Μετόχια. Ιδιαίτερα ανησυχητική είναι η περίπτωση της διπλής διάρρηξης στην Σερβική Ορθόδοξη Εκκλησία του Αγίου Αρχαγγέλου Μιχαήλ στη Ρακίτνιτσα, όπου η Επισκοπή προσπάθησε να αναφέρει την πρώτη διάρρηξη δύο φορές, παρουσία εκπροσώπων της EULEX, αλλά η αστυνομία δεν ήθελε να λάβει την αναφορά και να διεξάγει έρευνα. Επιπλέον, στην τελευταία περίπτωση, όταν οι αξιωματούχοι της Επισκοπής ανέφεραν μια υπόθεση διάρρηξης από τον Νίκολα Ξούφκα, έναν Αλβανό πολίτη που ηγήθηκε αυτών των διαρρήξεων, η αστυνομία απείλησε τους αξιωματούχους της Επισκοπής και μάλιστα τους ανέκρινε, ακριβώς επειδή υποψιάζονταν την ύπαρξη της πράξης για την οποία ανέφεραν τον διαρρήκτη. Ταυτόχρονα, ο Νίκολα Ξούφκα περιφέρεται ελεύθερα στο Κόσοβο και τα Μετόχια και παρουσιάζεται ψευδώς ως «αρχιεπίσκοπος» μιας κανονικά και νομικά ανύπαρκτης εκκλησίας, καυχώμενος δημόσια για την εισβολή σε εκκλησία που ανήκει στην Σερβική Ορθόδοξη Εκκλησία και επιδεικνύοντας αξιώσεις προς τις εκκλησίες και τα μοναστήρια της Σερβικής Ορθόδοξης Εκκλησίας. Προβάλλεται τακτικά στα μέσα ενημέρωσης και μάλιστα γίνεται δεκτός από

δημάρχους του Κοσόβου, αγνοώντας με επιτυχία την ποινική μήνυση που υπέβαλε η Επισκοπή. Όταν οι δράστες εγκλημάτων επιτρέπεται να κάνουν ό,τι θέλουν και η αστυνομία και τα δικαστήρια δεν λαμβάνουν μέτρα όπως απαιτείται από τον νόμο, δημιουργείται μια επικίνδυνη ατμόσφαιρα ατιμωρησίας, η οποία επηρεάζει αρνητικά τις πιο ευάλωτες κοινότητες.

Ταυτόχρονα, δεκάδες Σέρβοι συλλαμβάνονται στο Κοσσυφοπέδιο και τα Μετόχια 27 χρόνια μετά τον πόλεμο, βάσει ως επί το πλείστον ανεπαρκώς τεκμηριωμένων γεγονότων σχετικά με την υποτιθέμενη συμμετοχή τους σε εγκλήματα πολέμου, παρόλο που έζησαν ειρηνικά για 27 χρόνια και κανείς δεν έθεσε το ζήτημα της ευθύνης τους, και η μέθοδος συλλογής αποδεικτικών στοιχείων, η απεριόριστη εμπιστοσύνη στους μάρτυρες και η διεξαγωγή δικαστικών διαδικασιών δεν τους παρέχουν καμία εγγύηση για δίκαιη δίκη, κάτι που τεκμηριώνεται και σε πρόσφατη έκθεση του ΟΑΣΕ.

Πολλοί έχουν επίσης ξεχάσει την περίπτωση του μοναχού της Επισκοπής μας, πατρός Φότι Κοστόφσκι, ο οποίος απελάθηκε από το Κοσσυφοπέδιο και τα Μετόχια πριν από τρία χρόνια χωρίς καμία εξήγηση από την αστυνομία. Καμία εξήγηση δεν δόθηκε ούτε καν στους εκπροσώπους της EULEX και του ΟΑΣΕ, γεγονός που δημιουργεί ένα επικίνδυνο προηγούμενο και δείχνει τις σαφείς προθέσεις της αστυνομίας του Κοσσυφοπεδίου.

Μια ιδιαίτερα οδυνηρή μαρτυρία θεσμικής αυθαιρεσίας είναι η θέση της Εκκλησίας του Σωτήρος Χριστού στην Πρίστινα. Η εκκλησία και τα οικόπεδα στα οποία βρίσκεται είναι δεόντως καταχωρημένα ως ιδιοκτησία της Σερβικής Ορθόδοξης Εκκλησίας και η ιδιοκτησία μας δεν έχει αμφισβητηθεί ποτέ δικαστικά. Ωστόσο, η αστυνομία έχει επανειλημμένα εμποδίζει τον Μητροπολίτη Θεοδόσιο, τον κλήρο και τους πιστούς να εισέλθουν στην εκκλησία, να την καθαρίσουν και να τελέσουν τη Λειτουργία, χωρίς να προσκομίσει δικαστική απόφαση που θα στερούσε από την Εκκλησία το δικαίωμα πρόσβασης. Σε αυτήν την περίπτωση, η αστυνομική απόφαση στην πράξη καθίσταται ισχυρότερη από τα δικαιώματα ιδιοκτησίας, την ελευθερία της θρησκείας και την απουσία δικαστικής απαγόρευσης, και η αστυνομία, χρησιμοποιώντας λεκτικές απειλές, εμποδίζει μια θρησκευτική κοινότητα να χρησιμοποιήσει το δικό της θρησκευτικό κτίριο.

Η Επισκοπή ανησυχεί ιδιαίτερα για την κατάσταση γύρω από τη Μονή Βισόκι Ντέτσани. Το ζήτημα της κατασκευής ενός κεντρικού δρόμου δίπλα στο ίδιο το μοναστήρι, παρά το γεγονός ότι η ΕΕ και ο ΟΑΣΕ την έχουν κηρύξει παράνομη, καθώς και τα σχέδια ανάπτυξης και πολεοδομίας και η απουσία πλήρους εφαρμογής του καθεστώτος ειδικής ζώνης προστασίας, στέλνουν ένα σαφές μήνυμα στη μονή ότι δεν μπορεί να λάβει θεσμική προστασία. Η μονή έχει δεχθεί

τέσσερις επιθέσεις τα τελευταία 27 χρόνια. Η Επισκοπή έχει επίσης λάβει πρόσφατα ολοένα και περισσότερες ενδείξεις ότι η αστυνομία σταματά, ανακρίνει και ερευνά τους επισκέπτες αφού εγκαταλείψουν την άμεση περιοχή που ασφαλίζεται από την KFOR, παρόλο που οι επισκέψεις τους ήταν ειρηνικές και αποκλειστικά για λατρευτικό σκοπό. Μια τέτοια συμπεριφορά δημιουργεί την εντύπωση ότι η επίσκεψη σε ένα χριστιανικό μοναστήρι από μόνη της αποτελεί έγκλημα. Παρόλα αυτά, η συνεχιζόμενη άμεση προστασία της Visoki Dečani από την KFOR παραμένει περισσότερο από ποτέ μια απαραίτητη εγγύηση ασφάλειας, παρά οποιοδήποτε προνόμιο. Οι εκκλήσεις πολιτικών εκπροσώπων του Κοσσυφοπεδίου για την απομάκρυνση της παρουσίας της KFOR γύρω από τη μονή στην τρέχουσα κατάσταση θα αποτελούσαν τεράστιο παράγοντα στην αύξηση της αστάθειας. Η Αστυνομία του Κοσσυφοπεδίου δεν έχει δημιουργήσει ούτε την εμπιστοσύνη ούτε την ικανότητα να προστατεύσει τη Μονή Βισόκι Ντέτσανι αντί της KFOR.

Σε περίπτωση νέας παράνομης κατασκευής του κεντρικού δρόμου, η οποία σίγουρα θα επιχειρηθεί, είναι δύσκολο να περιμένουμε από την Αστυνομία του Κοσσυφοπεδίου να σταματήσει την κατασκευή επί τόπου, όπως έκανε η KFOR. Με αυτόν τον τρόπο, μια άλλη ειδική ζώνη θα υποβαθμιζόταν και το παγκοσμίου φήμης μεσαιωνικό μοναστήρι και εκκλησία θα οδηγούνταν σε τετελεσμένο γεγονός, κάτι που επιτεύχθηκε μέσω παραβίασης του νόμου ζωτικού συμφέροντος. Η απουσία σοβαρών περιστατικών τον τελευταίο καιρό δεν είναι συνέπεια βελτίωσης της γενικής κατάστασης, αλλά κυρίως συνέπεια της αποτελεσματικότητας και της σημασίας της παρουσίας της KFOR γύρω από αυτό το μοναστήρι, το οποίο, μαζί με το Πατριαρχείο Πέτς, Γκρατσάνιτσα και την Παναγία της Λιέβισκα, βρίσκεται στον κατάλογο της απειλούμενης παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς από το 2005.

Η Επισκοπή ανησυχεί επίσης για μεροληπτικά μέτρα και ανακοινώσεις που ενδέχεται να θέσουν σε κίνδυνο το έργο των υγειονομικών, εκπαιδευτικών και κοινωνικών ιδρυμάτων σε περιοχές με σερβική πλειοψηφία, καθώς και το δικαίωμα των εργαζομένων και των χρηστών αυτών των ιδρυμάτων να παραμένουν στα σπίτια τους και να συνεχίζουν την κανονική τους ζωή. Το κλείσιμο ή η απενεργοποίηση του έργου αυτών των ιδρυμάτων, τα οποία είναι ζωτικής σημασίας για τον σερβικό λαό, επηρεάζει άμεσα τους ηλικιωμένους και τους ασθενείς, τα παιδιά, τους μαθητές και τις οικογένειες. Εκθέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής έχουν επίσης δείξει ότι τα ασυντόνιστα μέτρα κατά των ιδρυμάτων που λειτουργούν σε σερβικές περιοχές έχουν περιορίσει την πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες και έχουν μειώσει περαιτέρω την εμπιστοσύνη του τοπικού πληθυσμού. Παράλληλα με την εφαρμογή του αμφιλεγόμενου νόμου για τους αλλοδαπούς, ο

οποίος έχει αναγκάσει πολλούς Σέρβους που ζουν σε αυτήν την περιοχή ή που γεννήθηκαν εδώ να εγκαταλείψουν την περιοχή και δηλώνονται αυτόματα ως αλλοδαποί, δημιουργείται μια ατμόσφαιρα στην οποία αποστέλλεται ένα άμεσο μήνυμα στον σερβικό λαό ότι δεν είναι επιθυμητοί και ότι πρέπει να μετακομίσουν ή να συμφωνήσουν πλήρως να χάσουν την ταυτότητα, την ιστορία και τα δικαιώματά τους.

Όλα αυτά συνοδεύονται από τη συνεχή αποδυνάμωση των δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στην Σερβική Ορθόδοξη Εκκλησία από το Παράρτημα V του Σχεδίου Αχτισάρι και τους νόμους που προέκυψαν από αυτό. Τα δικαιώματα διαχείρισης, πρόσβασης, αποκατάστασης και προστασίας της εκκλησιαστικής περιουσίας δεν είναι προσωρινά προνόμια που μπορούν να περιοριστούν αυθαίρετα ή να ερμηνευθούν διαφορετικά ανάλογα με τις πολιτικές συνθήκες. Αντιπροσωπεύουν νομικές εγγυήσεις χωρίς τις οποίες δεν υπάρχει θρησκευτική ελευθερία, προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, αξιόπιστη πολυεθνική τάξη.

Επιπλέον, η συμπεριφορά των θεσμών του Κοσσυφοπεδίου, η οποία έχει κορυφωθεί σε ένταση τα τελευταία χρόνια, δικαιολογεί πλήρως όχι μόνο την αυστηρή εφαρμογή προστατευτικών μηχανισμών, αλλά και την επείγουσα ανάγκη επίλυσης του καθεστώτος της Σερβικής Ορθόδοξης Εκκλησίας σύμφωνα με τις συμφωνίες των Βρυξελλών, προκειμένου τουλάχιστον να αποκατασταθεί η Εκκλησία στην απαραίτητη προστασία.

Η θεσμική πίεση από τους θεσμούς του Κοσσυφοπεδίου συνοδεύεται από μια ανησυχητική ατμόσφαιρα σε ορισμένα μέσα ενημέρωσης του Κοσσυφοπεδίου, στην οποία η Σερβική Ορθόδοξη Εκκλησία παρουσιάζεται ως ένας ξένος, πολιτικά ανεπιθύμητος ή ιστορικά παράνομος παράγοντας και η ταυτότητα της σερβικής πνευματικής και πολιτιστικής κληρονομιάς αρνείται δημόσια. Οι δημόσιες, ατιμώρητες εκκλήσεις για κατεδάφιση ή μετατροπή εκκλησιών, η αμφισβήτηση της εκκλησιαστικής περιουσίας και η παρουσίαση του κλήρου, του μοναχισμού και των πιστών ως πρόβλημα ασφάλειας τροφοδοτούν περαιτέρω την έλλειψη εμπιστοσύνης και δημιουργούν ένα κοινωνικό κλίμα διώξεων και συλλογικής ενοχής σε εθνική βάση.

Το Διαδίκτυο κατακλύζεται από το συντονισμένο έργο λογαριασμών που αρνούνται ιστορικά αναμφισβήτητα γεγονότα, ζητούν την πιο χυδαία βλάβη της Σερβικής Ορθόδοξης Εκκλησίας και των μελών της και δοξάζουν όσους κάνουν οτιδήποτε εις βάρος της Εκκλησίας ή του σερβικού λαού. Αυτό ενισχύει ραγδαία την εχθρότητα προς οτιδήποτε σερβικό μεταξύ των νεότερων γενεών και αυξάνει τον κίνδυνο βίας.

Δυστυχώς, αυτό το είδος κοινωνίας στο Κοσσυφοπέδιο και τα Μετόχια απέχει πολύ από τις ευρωπαϊκές αξίες και την οικοδόμηση μιας ανεκτικής και πολυπολιτισμικής κοινωνίας, αν και μας διαβεβαίωσε γι' αυτό η διεθνής κοινότητα όταν ορισμένες χώρες αναγνώρισαν το Κοσσυφοπέδιο ως κράτος. Ακριβώς γι' αυτό αναμένουμε δημόσιες αντιδράσεις και προστασία από την ίδια τη διεθνή κοινότητα, επειδή είχαμε προειδοποιήσει εγκαίρως για την πιθανότητα δημιουργίας ακριβώς αυτού του είδους κοινωνίας και συστήματος.

Ελπίζουμε και προσευχόμαστε η διεθνής κοινότητα να μην επιτρέψει αυτό το αποτέλεσμα και οι αντιδράσεις της να μην καταλήξουν σε ρηματικές διακοινώσεις χωρίς δημόσια αντίδραση, αλλά να δρομολογήσει επίσης συγκεκριμένους μηχανισμούς για να δείξει τι είδους κοινωνία είναι αποδεκτή στην Ευρώπη του εικοστού πρώτου αιώνα. Η στάση των θεσμών του Κοσσυφοπεδίου απέναντι στους Σέρβους αποτελεί σοβαρό παράγοντα αστάθειας και ενθάρρυνσης για παρόμοια μοντέλα συμπεριφοράς σε άλλες περιοχές και, ως εκ τούτου, αυτά τα προβλήματα έχουν ευρύτερη περιφερειακή διάσταση.

Η Επισκοπή Ράσκας και Πριζρένης αγωνίζεται εδώ και χρόνια να μην συμβάλλει σε εμπρηστική ρητορική και να υπερασπίζεται τα δικαιώματα όλων των πολιτών. Έχουμε θέσει όλα τα ζητήματα υπεύθυνα, σε άμεσες συζητήσεις με διεθνείς εκπροσώπους και, όταν είναι δυνατόν, με τους θεσμούς του Κοσσυφοπεδίου. Η αυτοσυγκράτησή μας, ωστόσο, δεν πρέπει να ερμηνευθεί εσφαλμένα ως αδιάφορη αποδοχή της τρέχουσας κατάστασης στην οποία γινόμαστε μάρτυρες της συστηματικής διάβρωσης των δικαιωμάτων μας. Όταν τα προβλήματα επανεμφανίζονται, όταν οι συμφωνίες δεν φέρνουν αλλαγές επί τόπου και όταν νέες και πιο έντονες πιέσεις ακολουθούν κάθε προειδοποίηση, η Εκκλησία έχει καθήκον να υψώσει τη φωνή της.

Η πραγματικότητα επί τόπου βρίσκεται σε βαθιά ασυμφωνία με την επίσημη εικόνα μιας ασφαλούς και ίσης ζωής για όλες τις κοινότητες. Η κοινωνία του Κοσσυφοπεδίου διαμορφώνεται ολοένα και περισσότερο στη θεσμική και δημόσια ζωή χωρίς την πραγματική συμμετοχή και εμπιστοσύνη της σερβικής κοινότητας, ως κοινωνίας αλβανικής εθνοτικής καταγωγής, σε αντίθεση με τον διακηρυγμένο πολυεθνικό χαρακτήρα της έννομης τάξης της. Δεν μπορεί κανείς να μιλήσει για επιτυχημένη κοινωνία εάν μια κοινότητα ζει υπό συνεχή πίεση και υπό την επιβαλλόμενη συλλογική ενοχή χωρίς τη δυνατότητα ρεαλιστικής προστασίας από τους θεσμούς.

Συνεπώς, καλούμε τα θεσμικά όργανα του Κοσσυφοπεδίου να διασφαλίσουν την πλήρη και ισότιμη εφαρμογή του νόμου, την αποτελεσματική διερεύνηση όλων των

επιθέσεων σε εκκλησίες και σερβικές κοινότητες, την απρόσκοπτη πρόσβαση της Εκκλησίας στην περιουσία της, τον σεβασμό των ζωνών ειδικής προστασίας και την ανεξάρτητη εποπτεία των ενεργειών της Αστυνομίας του Κοσσυφοπεδίου σε περιπτώσεις όπου υπάρχουν τεκμηριωμένες καταγγελίες για κατάχρηση εξουσίας, ταπείνωση ή εθνοτικά επιλεκτική δράση. Η αστυνομία πρέπει να προστατεύει τον νόμο, αλλά και να αποδεικνύει μέσω των ενεργειών της ότι ο νόμος ισχύει εξίσου για όλους.

Ταυτόχρονα, καλούμε τη διεθνή κοινότητα να μην μειώσει την διπλωματική και ασφαλιστική της παρουσία και εμπλοκή σε μια εποχή που η εμπιστοσύνη μεταξύ των εθνοτήτων βρίσκεται στο χαμηλότερο επίπεδό της και οι θεσμικοί μηχανισμοί προστασίας είναι αναποτελεσματικοί.

Η παρουσία της KFOR, συμπεριλαμβανομένης της άμεσης προστασίας της Μονής Visoki Dečani, καθώς και οι ορατές δραστηριότητες ασφαλείας και πολιτικοστρατιωτικών δραστηριοτήτων σε ευαίσθητες και απομονωμένες σερβικές περιοχές, παραμένει απαραίτητη. Η ανακοινωθείσα κατάργηση ή μείωση του υφιστάμενου διεθνούς καθεστώτος προστασίας θα μπορούσε να αποτελέσει τεράστιο παράγοντα για την περαιτέρω τροφοδότηση της αστάθειας και την ενθάρρυνση εξτρεμιστικών κύκλων να συνεχίσουν να ασκούν πίεση στον σερβικό λαό και την Εκκλησία.

Η μείωση ή η εξάλειψη της διεθνούς παρουσίας υπό τέτοιες συνθήκες δεν θα αποτελούσε απόδειξη ομαλοποίησης, αλλά μάλλον αύξηση του κινδύνου το Κοσσυφοπέδιο και τα Μετόχια να καταστούν για άλλη μια φορά πηγή σοβαρής αστάθειας σε ολόκληρη την περιοχή και η διαδικασία ομαλοποίησης μεταξύ Βελιγραδίου και Πρίστινας να καταστεί σχεδόν αδύνατη, η οποία επιβραδύνεται περαιτέρω από κάθε πράξη πίεσης που ασκούν οι θεσμοί του Κοσσυφοπεδίου στον σερβικό λαό.

Η Σερβική Ορθόδοξη Εκκλησία παραμένει ευαγγελικά προσηλωμένη στην ειρήνη, τον διάλογο, το κράτος δικαίου και την αξιοπρέπεια κάθε ατόμου ανεξαρτήτως εθνικής ή θρησκευτικής καταγωγής, αλλά τονίζει ότι η ειρήνη δεν μπορεί να στηρίζεται στον φόβο μιας κοινότητας, στην επιλεκτική εφαρμογή του νόμου και στις διακρίσεις, ούτε μπορεί να οικοδομηθεί σταθερότητα στην περιοχή αγνοώντας συστηματικά τα προβλήματα μιας κοινότητας που έχει εκτεθεί σε πράξεις βίας, διώξεων και πιέσεων εδώ και 27 χρόνια.

Το κράτος δικαίου πρέπει να υπηρετεί τη δικαιοσύνη και τη ζωή και όχι να γίνεται δικαιολογία για τους θεσμούς του Κοσσυφοπεδίου να συνεχίσουν με συμπεριφορές που οδηγούν άμεσα στην εξαφάνιση του σερβικού λαού και στην αδυναμία ζωής για τη Σερβική Ορθόδοξη Εκκλησία, η οποία ζει εδώ με τους πιστούς της εδώ και

αιώνες.